

Ženske v podjetništvu, stanje, večine in prihodnost.

Odnos do žensk v podjetništvu se bo spremenil le, če bomo bolj glasne

S to mislijo je položaj podjetnic v Sloveniji na zaključnem dnevu 9. mednarodne konference *Zgrabimo priložnost*, ki jo organizira Podjetniško trgovska zbornica (PTZ), zelo jasno ponazorila predsednica sekcije podjetnic **doc. dr. Mateja Vadnjak** in nadaljevala, da morajo biti podjetnice predvsem na začetku svoje poslovne poti, pa tudi v nadaljevanju, bolj odločne in pogumne ter marsikdaj narediti tudi po svoje. Raziskave namreč kažejo, da podjetja, ki jih vodijo ženske, ali so v ženski lasti, več vračajo družbi, zaposleni v teh podjetjih pa so bolj zadovoljni.

V Sloveniji le slabo tretjino podjetij ustanovijo ženske, za vstop v podjetništvo pa se najpogosteje odločajo ženske med 25. in 45. letom. Pri odločitvi za vstop v podjetništvo so precej bolj zadržane od moških, saj kar 10 % več moških zazna poslovne priložnosti. Moški so tudi bolj prepričani v svoje znanje, kompetence, izkušnje in sposobnosti za podjetništvo. Kar 67 % vprašanih moških meni, da to vse imajo, tako mislečih žensk pa je manj kot polovica. S samozavestjo je povezan tudi strah pred neuspehom, kajti več kot polovica vprašanih žensk se neuspeha boji, med moškimi je takšnih le 38 %.

Z nekaj aktualnimi rezultati raziskave Globalnega podjetniškega Monitorja, ki prikazujejo udeležbo žensk v podjetništvu, nam je danes postregla **prof. dr. Karin Širec**. *»Morda se zdi, da teh razlik ni, da smo pri podjetništvu ženske enakopravne z moškimi, pa temu še zdaleč ni tako. Je pa res, da le boljše razumevanje teh razlik lahko prispeva k boljšemu vpogledu v izobraževanje, politiko in prakso. In prav zato so rezultati vsakoletne raziskave Globalnega podjetniškega Monitorja, ki prikazujejo udeležbo žensk v podjetništvu, tako zelo pomembni. Zaključno poročilo za leto 2021 bo pripravljeno in objavljeno v kratkem, nekaj rezultatov je vendarle spodbudnih, a je do enakosti vendarle še kar nekaj korakov.«*

Slovenija je sicer že četrto leto zapored zaznala rast v ženskem podjetništvu – to je spodbudno glede na dejstvo, da smo bili po tem indeksu v letu 2012 najslabši na svetu, sedaj pa smo boljši od povprečja. To pomeni, da aktivnosti, ki se izvajajo za opolnomočenje in spodbujanje ženskega podjetništva, peljejo v pravo smer. Je pa vsekakor velika vrzel in hkrati priložnost v izobraževalnem procesu, predvsem med zelo mladimi, kajti ambicioznost med mladimi, ki se kaže v želji po podjetniški poti med 18. in 24. letom, je treba tudi nadgraditi z ustreznimi znanji, da se želja resnično pretvori v uspešno poslovno zgodbo.

Predsednica NO Podjetniško trgovske zbornice **Branka Drnovšek-Adamlje** prav tako

meni, da imamo v Sloveniji še veliko priložnosti predvsem v izobraževalnem procesu. *»Znanje posameznika ter skupnosti, komunikacijske, digitalne kompetence, učenje učenja, socialne in državljanske kompetence, samoiniciativnost in podjetniške kompetence sodijo med najpomembnejše konkurenčne prednosti sedanjosti ter prihodnosti. Vse bolj postaja jasno, da je prihodnost posameznika in družbe odvisna od znanja, sposobnosti ter motivacije. Podjetnost je ena izmed osmih kompetenc vseživljenjskega učenja, ki jih je opredelila in zapisala Evropska komisija. S pojmom kompetence pa razumemo kombinacijo potrebnih znanj, zmožnosti, veščin in sposobnosti posameznika za dobro opravljanje delovnih nalog.«*

Ustvarjalnost ali razmišljanje o novih načinih dela sta pomembna za poklicno napredovanje ali za nove poslovne zamisli. Prezemanje pobude, privabljanje in vključevanje drugih k uresničevanju naših zamisli so uporabne spretnosti. Razumevanje tega, kako izvesti načrt in pametno uporabiti finance, je uporabno tako v našem osebnem življenju kot pri poslovnem načrtovanju v mikro, malem ali srednje velikem podjetju. Šole se morajo s svojimi programi tem trendom ne le prilagoditi, temveč morajo posredovati znanja in razvijati sposobnosti prilagajanja ter spopadanja z izzivi prihodnosti pri prihodnjih rodovih menedžerjev in podjetnikov.

Mark Boris Andrijanič minister brez resorja, pristojen za digitalno preobrazbo, se strinja, da je pomembno, da gremo v korak s časom, pravi, da mu je v čast delati z ženskami, ki so drzne, napredne, usmerjene v prihodnost, so inovatorke, odprte za talente. Vseeno pravi, da ga podatek razmerja med moškimi in ženskami v poslovnem svetu skrbi, in hkrati spodbuja, da je potrebno dodatno podpreti programe, ki ženskam pomagajo na začetku poslovne poti in pri usklajevanju le-tega z družinskim življenjem.

»Okolje je ključno za razvoj talentov. V Sloveniji je bilo že precej narejenega, a nas veliko še čaka. Pozdravljam zakon o spodbujanju digitalne vključenosti in spodbujanje tehničnih izobraževanj s posebnim programom za spodbujanje deklet,« dodaja Andrijanič.

Povedal je še, da bodo odprli javni razpis, ki bo spodbujal, da se dekleta navduši nad tehničnimi vsebinami. Večina deklet namreč izgubi zanimanje za te poklice med 13. in 15. letom. To ni posebnost Slovenije, pač pa nasploh. V Estoniji imajo prav zato že v osnovni šoli poseben program, ki otroke oči programiranja na zabaven način.

Teme enakosti med spoloma v podjetništvu se je dotaknila tudi **mag. Polona Rifelj** državna sekretarka za področje malega gospodarstva, podjetništva in obrti. Meni, da enakost med spoloma pomeni, da morajo biti ženske in moški ne le zakonsko, ampak tudi v praksi, enako prepoznavni, razpolagati morajo z enako družbeno močjo, biti enako udeleženi na vseh področjih javnega in zasebnega življenja ter imeti enako korist od rezultatov družbenega napredka.

»Indeks globalne spolne vrzeli, ki meri neenakost žensk na svetovni ravni, Slovenijo v letu

2021 uvršča na 41. mesto med 156 primerjanimi državami. Tudi po izobrazbi smo ženske v Evropi na visokem mestu. Med ženskami, starimi od 30 do 34 let, je bilo v 2018 v Sloveniji 56 % žensk s terciarno izobrazbo. Z vrednostjo tega podatka se je Slovenija med preostalimi članicami EU uvrstila na 8. mesto. Ne glede na to, da vključenost žensk v podjetniški svet globalno gledano zelo variira, in je tudi v Evropi precej skromna, pa so definitivno tudi ženske nosilke izjemnega podjetniškega potenciala,« pove Rifljeva.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo preko Agencije SPIRIT, v okviru spodbujanja ženskega podjetništva, zagotavlja usposabljanje za podjetnice začetnice. Namen usposabljanja je opolnomočiti vse podjetnice začetnice (in tudi podjetnike začetnike) s strokovnimi vsebinami na začetku njihove podjetniške poti. K spodbujanju začetka podjetniške poti pa prispeva tudi možnost za pridobitev finančne spodbude za najboljši poslovni model v višini 3.000 EUR, ki je namenjen posebej podjetnicam.

»Lani in predlani smo preko točk SPOT Svetovanje zagotovili brezplačno on-line usposabljanje ABC podjetništva in vsaka udeleženka je prejela nekaj ur brezplačnega individualnega mentoriranja. Lani se je usposabljanj udeležilo več kot 350 žensk, skupno smo v dveh letih s finančno spodbudo podprli 155 podjetnic. Kar 95 % podjetnic, ki so spodbudo prejele v letu 2020, je v začetku januarja 2022 še poslovalo, kar je rezultat, ki ga lahko pripišemo tudi dobro zasnovanemu programu usposabljanja in uspešnemu mentoriranju,« dodaja državna sekretarka.

Programi na področju izobraževanja in usposabljanja za podjetništvo za različne ciljne skupine ter ukrepi za izboljšanje odnosa do podjetništva se bodo nadaljevali. Ukrepi bodo namenjeni tudi ženskim podjetnicam, sredstva na ministrstvu želijo zagotoviti tako za usposabljanje in mentoriranje kot za finančne spodbude v obliki subvencij in mikrokreditov.

Glede na komentarje, ki smo jih slišali na današnji konferenci, se govorniki strinjajo, da kljub želji po enakosti med spoloma v podjetništvu, tega še nismo dosegli. Ženske se morajo vsekakor bolj dokazovati, da lahko posežejo po najvišjih mestih. V Sloveniji imamo le dve ministrici, eno predsednico uprave državnega podjetja, SDH pa je kot nadzornice in članice uprav imenoval le 11 odstotkov žensk. Poti do izboljšanja te številke pa so vsekakor prilagoditev izobraževalnega sistema, programi za spodbujanje žensk v podjetništvu in predvsem prilagoditev pogojev, ki bi ženskam olajšala usklajevanje delovnih in družinskih obveznosti.

Dodatne informacije:

Urška Ambrož, Sidera, komunikacijska agencija, urska@sidera.si, 031 777 790 Viktorija Kovač, Podjetniško trgovska zbornica, ptz@gzs.si, 01 58 98 517